

FICZEK

FICZEK FERENC KIALLÍTÁSA

PÉCSI GALÉRIA, SZÍNHÁZ TÉR 1.

1978. AUGUSZTUS 4—20.

A több fényforrásból való tárgyvilágítás, az árnyékok felfogása egy ernyőn, a tárgy és az árnyék együttes megjelenése különös áttetsző fényplasztikai újdonságot jelentettek. Az eredmény változékonyságát aztán csak fokozza, hogy más-más szögből szemlélhetem ezeket, és bevethetem a szem korrekációs képességét.

A fényvel körüljárhatom az előttem lévő tárgyat, de annak a mozgás közben feltáruló dimenziói átmenetiek, folyamatosak és megragadhatatlanok. A fényvetítéssel rögzíthetem ezeket az átmeneti dimenziókat, egymásra vetíthetem és képzelettel összeköthetem ezeket a látszólag képtelen fény-profilokat, vagy árnyékprofilokat. A tárgy valamennyi misztikus és gyakran érthetetlen fény-metszete a tárgyból és a megvilágítási eszközökből származik, ami így valamilyen előre megkonstruált helyzetre utal. A plasztikus realitás, a vetítés fény-árnyék realitása az áttetsző lemezeken az ismeretlen vizuális effektusoknak végtelen sorát segítette megfigyelni és leírni, az alakítás végtelen lehetőségét nyitotta meg előttem. Számos tanulsággal szolgáltak ezek a kísérletek, a kérdés csupán az volt, hogy mindezeket a burjánzóan gazdag hatásokat, tárgyak, eszközök, mozgások, szövegek interferenciáját a leghatásosabb szelektivitással és gazdaságossággal visszasűrítsem kiállítható, máshol is megmutatható, úgynevezett „művekbe”. Feszített vásznonképbe, fotóba, ceruzával kiegészített árnyékrajzba stb. A munkának ebben a stádiumában kénytelen vagyok a nekem élménytadó jelenségeket más modellekben bemutatni, hozzáigazítani a műfajok kialakította történeti konvenciókhoz. Ennek egyik lehetősége a feszített vászon. Ezekben jelzem, hogy kiléptem a síkból, és jelzem ennek a lépésnek számos következményét a konnotációk, a továbbértelmezések irányának meghatározásával. A formázott plasztikus vásznon ugyancsak tárgysziluettek jelennek meg, abszolutizálódnak, plasztikai karaktert kapnak, vagyis a tárgyról vett fény-minta egy gondosan mérlegelő és választó aktus megtétele után — ami az enyém — visszaalakul tárggyá, és ez a kép. Ez a kép a profiloknak feszített vásznon, plasztikussá tett árnyék-lemez segítségével jön létre. Ugyanúgy körüljárható, mint az eredeti tapasztalati tárgya, de a kis átmenetek, a számomra fontos vagy lényegtelen nüanszok egyértelműen elválnak egymástól, csak a jellemző mozzanatok, a kitüntetett jelek maradnak. Amikor kiemelek egy nézőpontot, akkor jellemzem is a helyzetet, melyet előállítottam. Lehetőséget adok arra, hogy mozgással a tulajdonságok átváltozhatnak, és ezzel a dolgok általános tulajdonságainak dinamikájáról szólok...

Aknaï Tamás

FICZEK FERENC

1947. június 20-án, Pécsen született. A pécsi Művészeti Gimnáziumban érettségizett 1965-ben. A pécsi Tanárképző Főiskola földrajz—rajz szakán végzett 1971-ben. A pécsi Pollack Mihály Műszaki Főiskola kollégiumi tanára, a Pécsi Műhely tagja.

Címe: H—7623 Pécs, Jászai Mari u. 28.

Egyéni kiállítások:

1969. Pécsvárad, Művelődési Ház; 1971. Budapest, Fiala Művészek Klubja; 1975. Pécs, Pécsi Tervező Vállalat Klubja; 1970. Budapest, Fiala Művészek Klubja; 1971. Mosonmagyaróvár, Művelődési Központ; 1977. Pécs, Ifjúsági Ház Galéria. 1978. Pécsi Galéria.

Csoportkiállítások:

1969. Pécs, Tanácsköztársasági Jubileumi Kiállítás; Debrecen Képzőművészkörök Országos Kiállítása.

1970. Pécs, Iparművészeti Stúdió (PM); Budapest, Műszaki Egyetem, Vásárhelyi Kollégium (PM); Miskolc, Miskolci Galéria (PM); Pécs, Pécsi Ipari Vásár (PM); Tokaj, Tokaji Múzeum (PM); Szigetvár, Járási Könyvtár (PM);

1971. Pécsvárad, Épületzománc (PM);

1972. Komló, Bányászklub (PM); Balatonboglár, Kápolnaműterem (PM); Pécs, Dunántúli Amatőr Képzőművészek és szakkörök kiállítása; Pécs, Pécsi Műhely (PM);

1973. Budapest, Kopernikusz emlékkiállítás; Zagreb, Galerija Studenskoj Centra, Xerox; Pécs, Kép, tárgy akció; Balatonboglár, Kápolnaműterem (PM); Pécs, Nemzetközi Bábfesztivál; Pécs, Pécsi Műhely, Szövegek, texts;

1974. Budapest, Fiala Művészek Klubja, Kép/vers; Budapest, Fiala Művészek Klubja (PM); Oldenburg Kunstverein Ungarische Kunst '74; Krakó, V. Nemzetközi Grafikai Biennálé;

1975. Pécs, Utcakiállítás (PM); Budapest, ELTE Művészettörténeti Intézet (PM); Pécs, Janus Pannonius Múzeum (PM); Budapest, Toldi mozi galéria, Politikai plakátkiállítás;

1976. Pécs, Baranyaker Klub (PM); Pécs, Ifjúsági Ház, 100x100; Pécs, Pollack Mihály Műszaki Főiskola; Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum, Expozíció; Wrocław, Galeria Sztuki Najnowszej (PM); Székesfehérvár, István király Múzeum, Sorozatművek (Serial works);

1977. Pécs, Mecseki Fotóklub (PM); Budapest, Józsefvárosi kiállítóterem, Pécsi Műhely (PM); Pécs IH Galéria (Ifjúsági Ház), Sárkányok földön és levegőben (a Képzőművészeti Világhét tiszteletére);

1978. Komló, Művelődési Központ (PM); Hajdúszoboszló, Galéria (PM).

Munkái megtalálhatók:

a Janus Pannonius Múzeum (Pécs), a Hatvany Lajos Múzeum (Hatvan) és az István Király Múzeum (Székesfehérvár) gyűjteményében.

— A motívumok amiket használsz, a mindennapi élet tárgyai. E tárgyak munkáidon mindig más és más téri helyzetekbe kerülnek, vagy egymással különös módon kapcsolódnak.

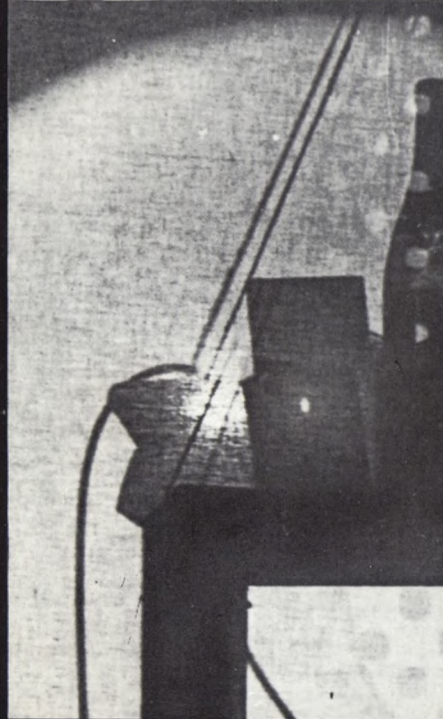
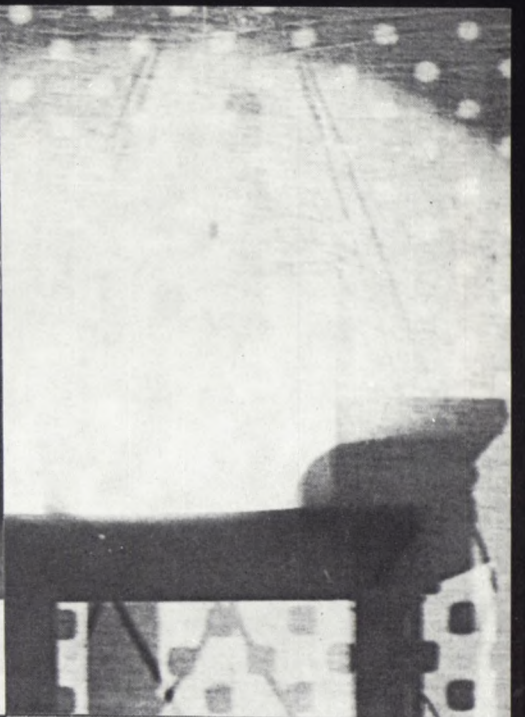
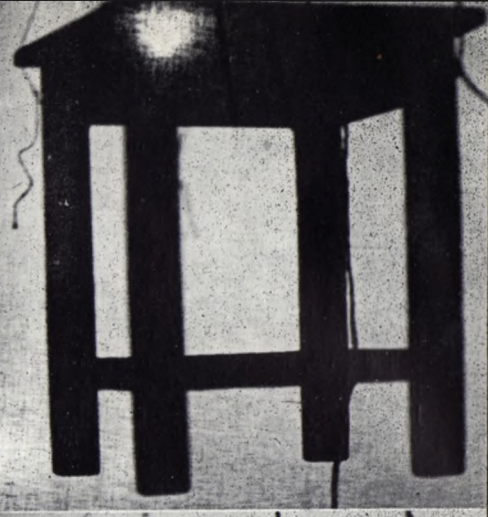
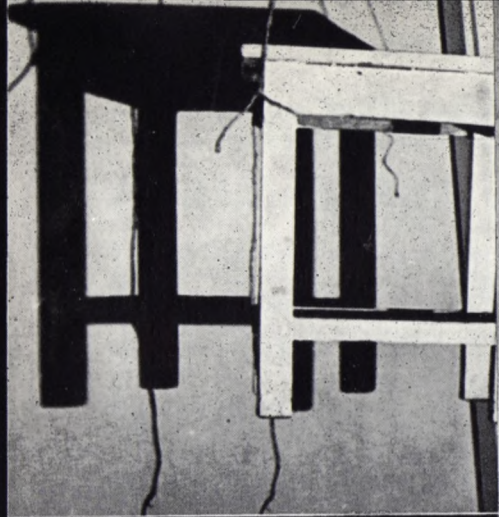
— Fontos, hogy az üzenetek, amelyeket szemem felfog, milyen téri struktúrán közvetítődnek. Jellegük szerint — durva megközelítéssel — síkon sík, síkon térábrázolás, síkon három dimenziós kép + idődimenzió különül el. Ez a három jelleg a mindennapi életben egymásra rétegződik, sokszor fedésbe kerül. (Az újság fotói közt érdekes, és nagyon gyors eseményekről fázisfotók is megjelennek. — Sokszor ugyanazon a lapon megjelenik egy időben igen távoli üzenet, mellette egy nagyon közeli esemény képe. — Máskor fotóra rányomatott szöveg, tehát egy lineárisan elrendeződő, és egy háromdimenziót jelölő, vagy ábrázoló kép együtt). E megjelenési módok is épp úgy tárgyaivá válnak esetenként munkáimnak, mint a hagyományos tárgyi motívumok. Másik fontos tanulsága az üzenethordozók természetének, hogy gépi úton készülnek. — Tehát, hogy gyorsan és pontosan körüljárhassam a problémákat, vagy a dolgok, tárgyak helyzeteit, nekem is közbe kellett iktatnom gépi eszközöket. Ezek használata egyféle tárgyilagosságot, szenttelenséget is eredményez.

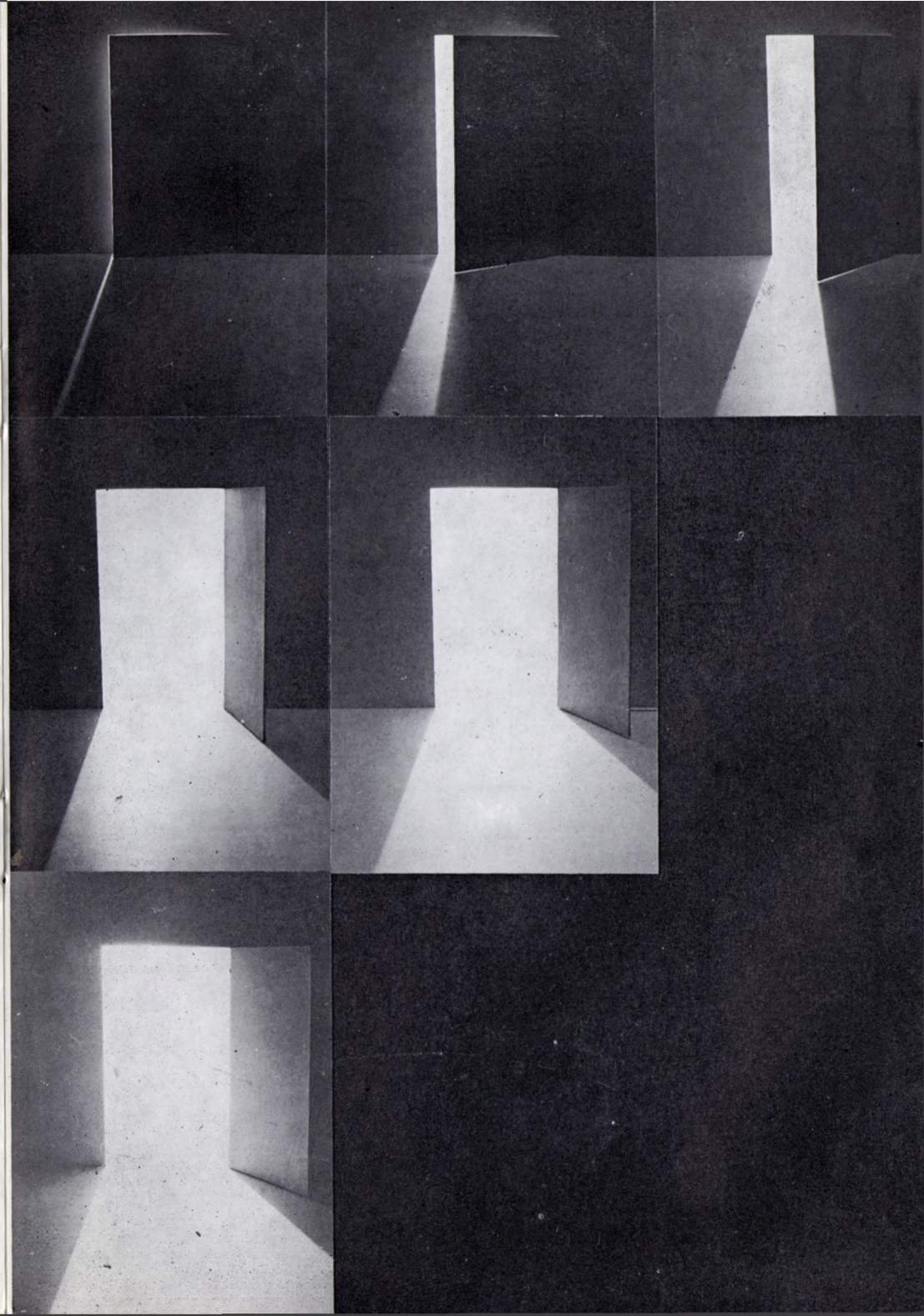
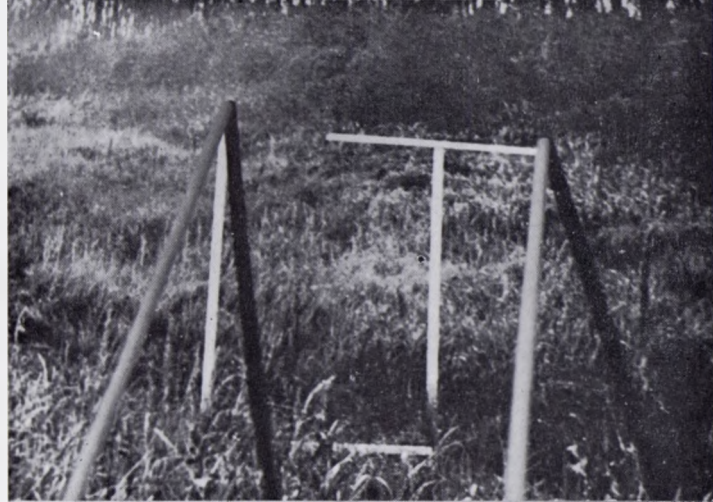
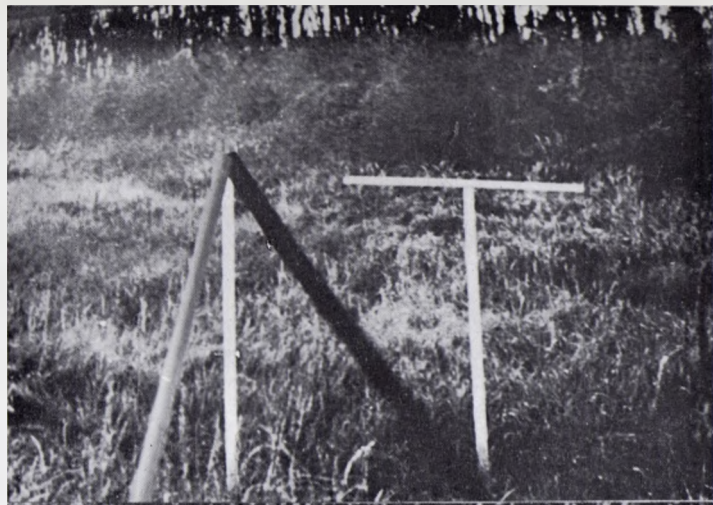
— Jellegzetessége munkáidnak, a nézőpontok kikutatott szerepeltetése. — Vagy kiemelsz egy nézőpontot, vagy több nézőpontot egyesítesz, összemosisol.

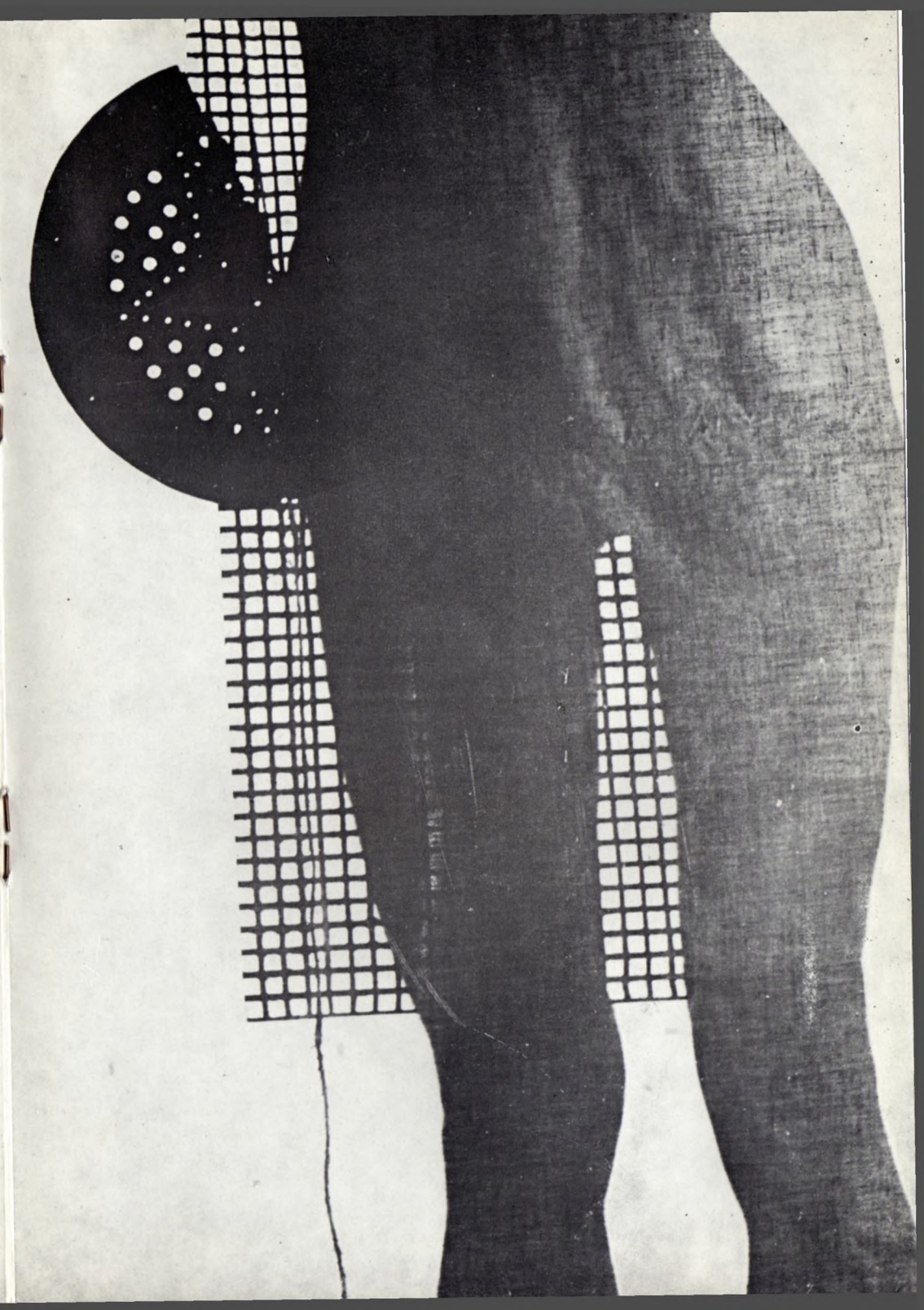
— Ez részben abból adódik, hogy a síkon érkező üzenetek, tér illúzióját is kelthetik, (jórészt optikai illúziók) másrészt, hogy nagy részük háromdimenziós tér struktúrán közvetítődnek. A háromdimenziós jelenségeket egymással különböző szöveget bezáró síkok együtteseként foghatom fel. Ha síkok együttesét egy vetített képet felfogó ernyőként használok, a kép az ernyő törésvonalai mentén módosul, tehát a kivetített tárgy téri jellegétől eltérő jellegzetességeket mutat. Ha az így kapott vetített képet és tárgyat együtt lefotózom, a kapott képen már több nézőpontból készült ábra jelenik meg. Ha a filmet kivetítem a tárgy közbeiktatásával és ezt ismét lefotózom, újabb és újabb nézőpontokat kapcsolok be. Így átalakult tárgyképek jelennek meg, kikutatott téri helyzetek keletkeznek, összemosisódnak nézőpontok, módosul a tárgyak perspektív képe. — Más módon kell a szemlélőnek is megkeresni a képen azokat a támpontokat, amiből kiindulva végigjárhatja térrétegeit, mint az egy nézőpontra épülő képeken. Máshol egy szabályos képet szembeiktatunk más nézőpontokból különös vagy torz ábrákkal. A kikutatott nézőpont itt az, amelyből a szabálytalan szabályosnak látszik. Ez voltaképp a feszített plasztikák téri problémafelvetésének alapja (100x100, — „harmonika-figurák”). Szándékom szerint a feszített plasztikákon egyesíteni akarom a tér és sík már eddig durván felvázolt egymásra hatásait.

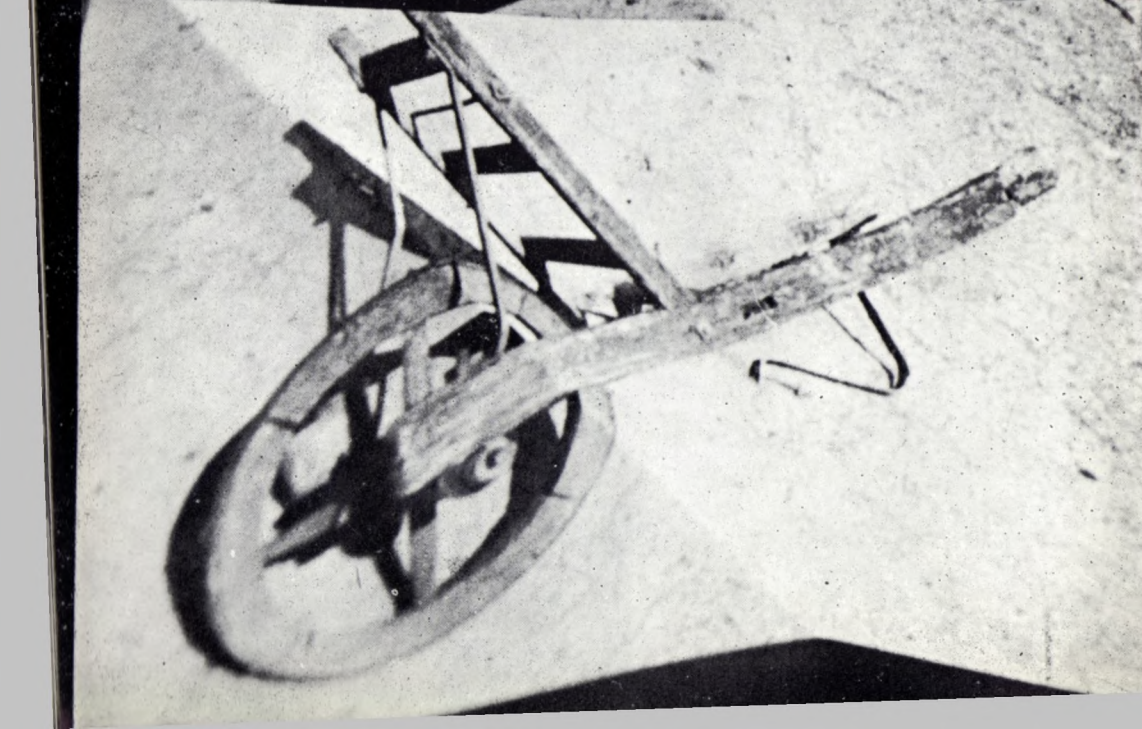
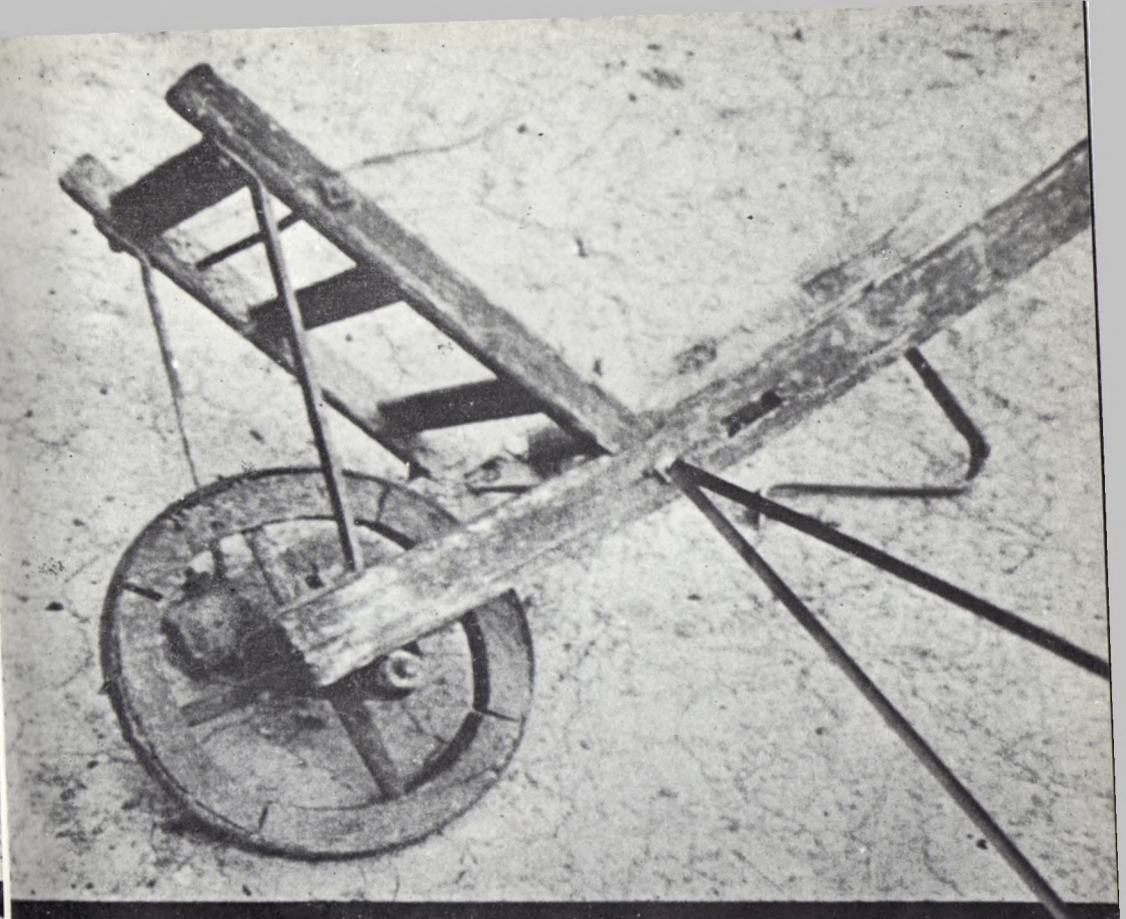
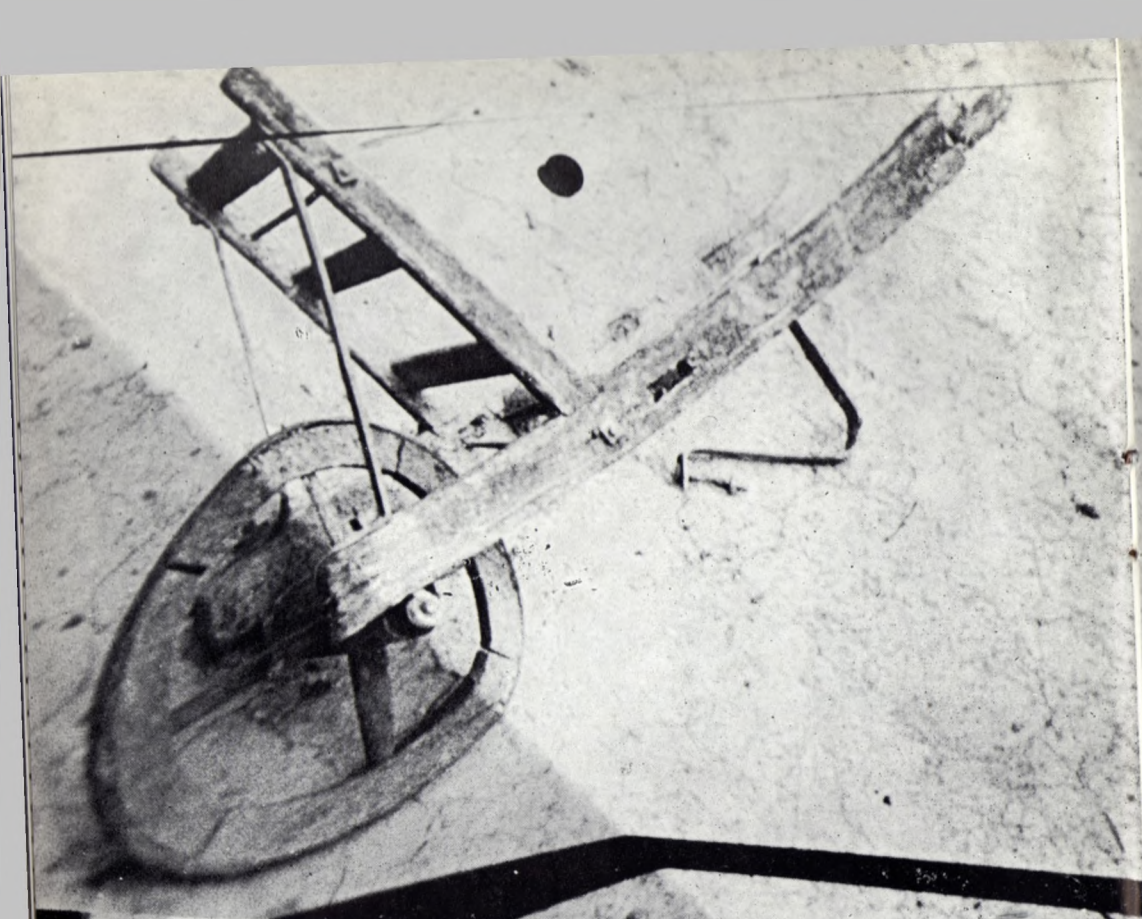
— Vajon a kiemelt nézőpontból nem torz vagy valóságos forma valóban az-e aminek látszik? Valóban azonos-e a tárggyal, hiszen egy valójában torzat szembeiktatva egy látszatra nem torzzal, és a két dolog közt a néző azonoságot vél, s csak a kimozdulás utáni, a másféle megközelítések adnak kellő támpontot ahhoz, hogy a dolog valódi mivoltát felfedezhesse. — Mi ez a valódi? A nem torz, ami tulajdonképp csak a néző érzékelésében összeálló kép, vagy a torz, különös, ami valódivá áll össze? Vagy a kettő együtt? ...

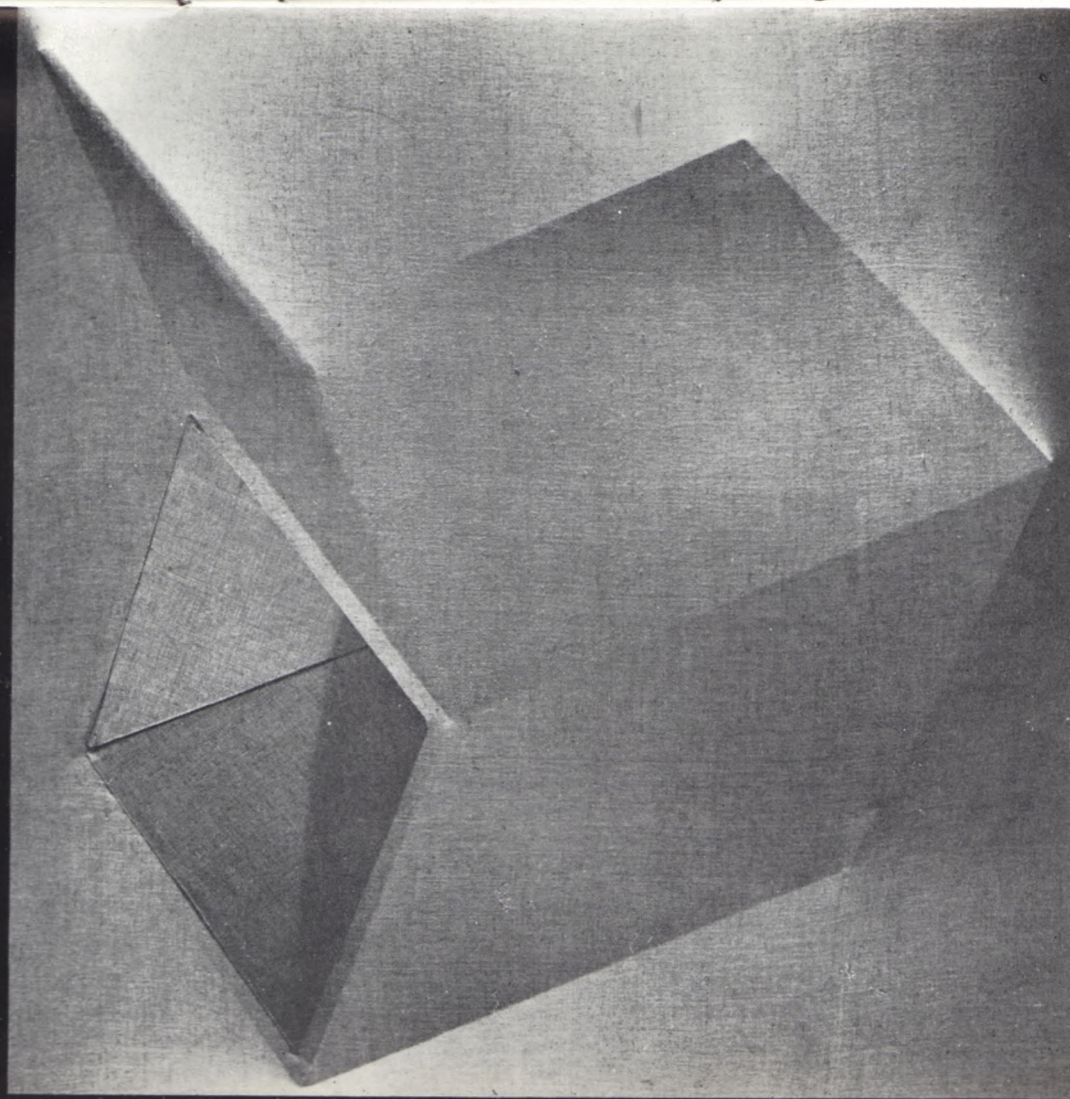
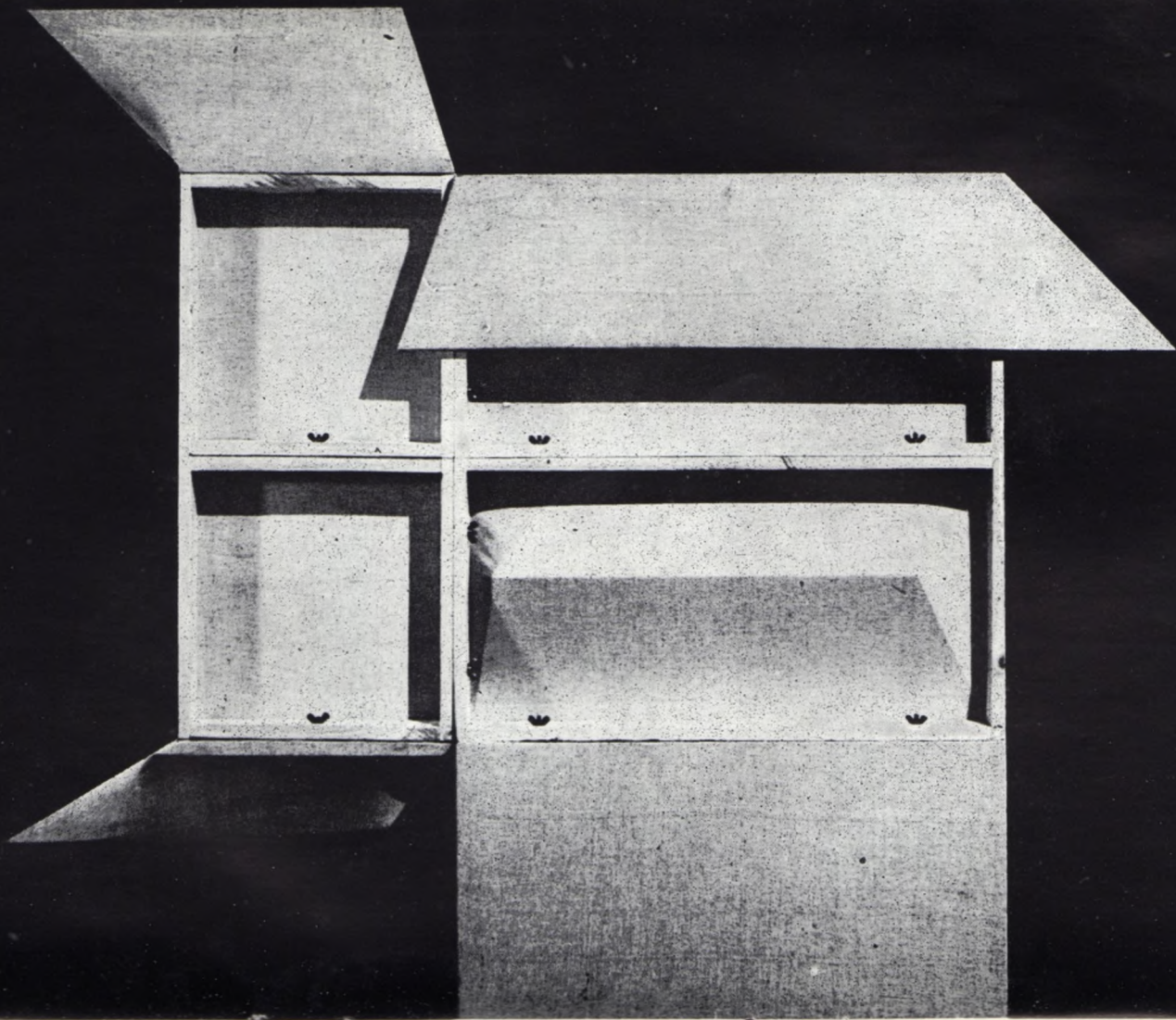
Szijártó Kálmán

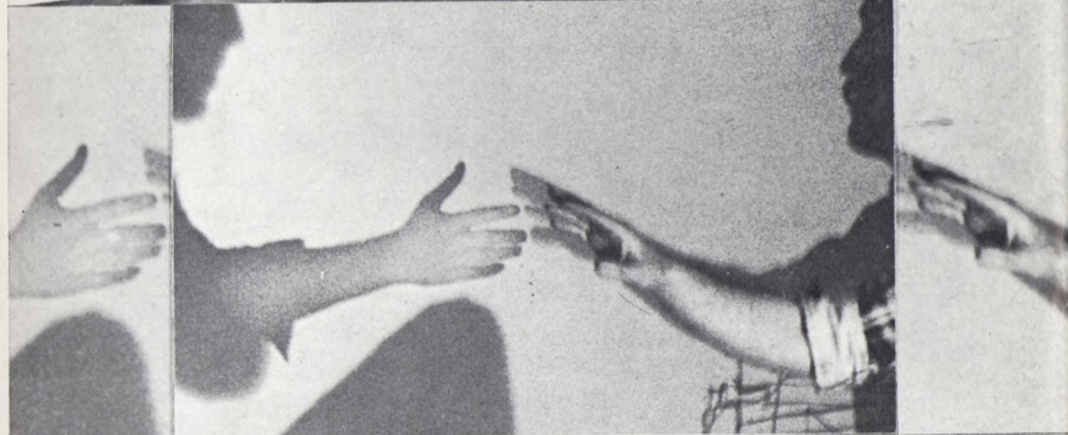
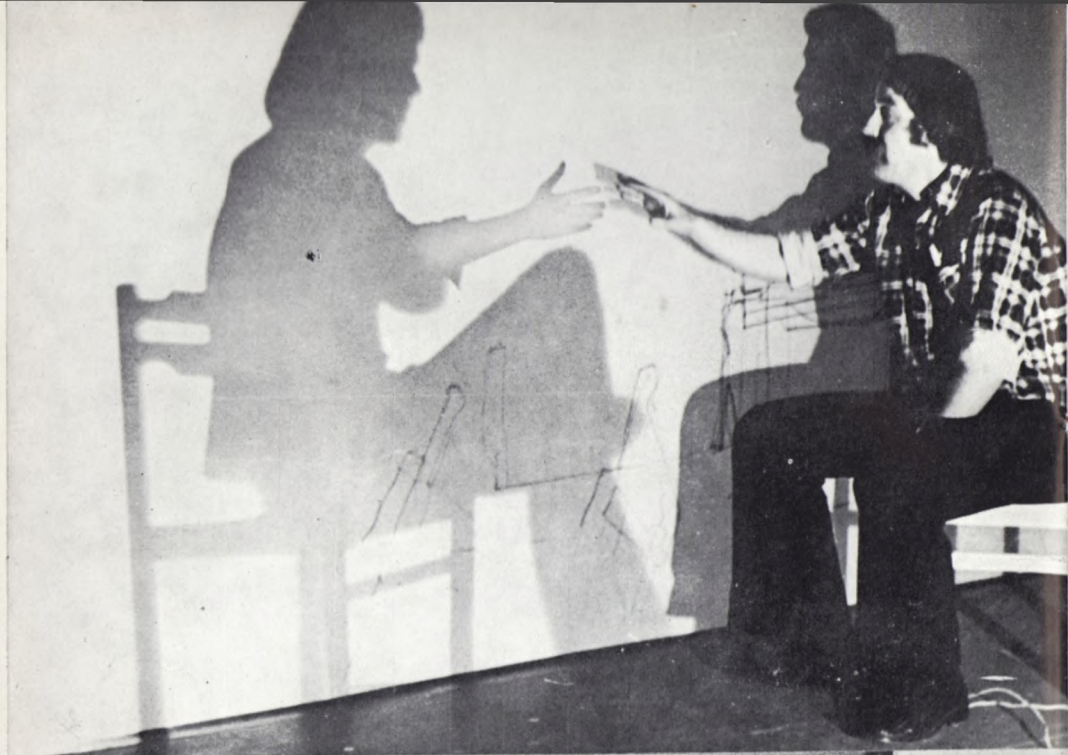

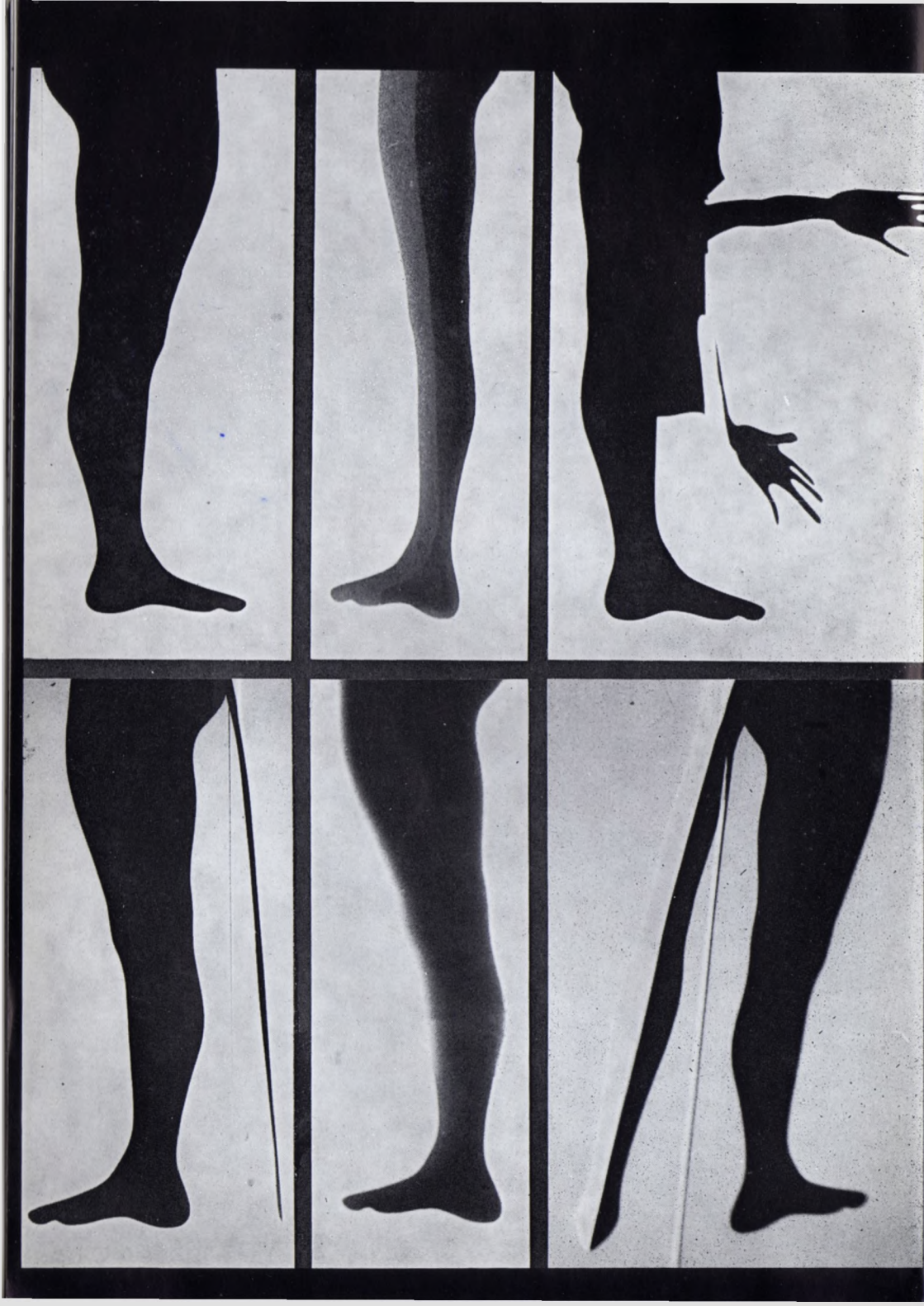

A katalógus képeinek jegyzéke:

A külső borítón:

Figura, vetítés, 1978.

Önlapozás, 1976.

A belső borítón:

Ház, erőszakos beavatkozás, 1973.

A belíveken:

Konyhaszék, vetítés, 1973.

Konyhaszék, vetítés II., 1973—76.

Tér—sík—tér; sík, 1974.

Ajtónyitás, 1975.

Figura I. vetítés, 1975.

Figura II., vetítés, 1975.

Talicska átalakítás I., 1976.

Talicska átalakítás II., 1976.

Kinyitott doboz, 1976.
feszített vászon, 120x120 cm

Ablak, 1977.
feszített vászon, 145x170 cm

Kézfogás, 1977.
részlet a „Lépésváltás” című filmből

Árnyékvándorlás, 1977.
részlet a „Lépésváltás” című filmből

Lábak, 1978.

